

18. Urheilu- ja retkeilylautakunta

Urheilu- ja retkeilylautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1946 oli seuraavan sisällön:

Kaupunginvaltuuston valitsemana urheilu- ja retkeilylautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna jaostosihteeri E. V. Peuhkuri sekä jäsenenä sosiaalijohtaja A. Kaskela, toimittaja P. F. Lindholm, tarkastaja U. T. J. Siivonen, toimistopäällikkö A. A. Tynell ja suutari V. A. Tähkä. Varapuheenjohtajakseen lautakunta valitsi toimistopäällikkö Tynellin ¹⁾ ja sihteerikseen apulaistomistopäällikkö V. I. Koivulan ²⁾. Kaupunginhallitusta edusti rahatoimenjohtaja E. von Frenckell.

Urheilu- ja retkeilylautakunnalla oli vuoden aikana 22 kokousta. Pöytäkirjain pykäläluku oli 336. Saapuneita kirjeitä oli 420 ja lähetettyjä kirjeitä 133.

Henkilökunta. Kaupunginhallitus määräsi ³⁾ liikemies C. af Enehjelmin virkaatoimittavana hoitamaan Korkeasaaren eläintarhan valvojan virkaa kesäkuun 1 p:stä lukien. Korkeimman hallinto-oikeuden hylättyä sittemmin valitukset, jotka koskivat liikemies af Enehjelmin valitsemista mainittuun valvojan virkaan urheilu- ja retkeilylautakunta katsoi ⁴⁾ liikemies af Enehjelmin tulleen marraskuun 15 p:nä valvojan viran vakinaiseksi hoitajaksi.

Retkeilyasiamiehen virkaan valittiin filosofian maisteri E. Koroma ⁵⁾ syyskuun 1 p:stä lukien ja urheilunohjaajan virkaan voimistelunopettaja A. E. Numminen ⁶⁾ toukokuun 1 p:stä lukien.

Korkeasaaren eläintarhan eläintenhoitajan virkaan valittiin K. E. Saarikko ⁷⁾, Mustikkamaan kansanpuiston kaitsijan virkaan syyskuun 1 p:stä lukien Kivinokan kansanpuiston kaitsija A. R. Hägg ⁸⁾, Kivinokan kansanpuiston kaitsijan virkaan samasta ajankohdasta lukien A. Koivula ⁹⁾, soutustadionin vahtimestarin virkaan kesäkuun 1 p:stä lukien tointa hoitanut P. V. Granqvist ¹⁰⁾, ratsastushallin talonmiehen ja lämmittäjän virkaan maaliskuun 1 p:stä lukien T. Lehtolainen ¹¹⁾ ja Haagan retkeilymajan vahtimestariksi otettiin tammikuun 23 p:stä lukien A. Hagelin ¹²⁾.

Urheilu- ja retkeilylautakunnan toimistoon päätettiin ¹³⁾ perustaa v:n 1947 alusta lukien uusi 41 palkkaluokkaan kuuluva toimistoapulaisen virka ja 40 palkkaluokkaan kuuluva vahtimestarin virka.

Mustasaaren kansanpuiston kaitsijan virka lakkautettiin ¹⁴⁾ syyskuun 1 p:stä lukien.

Pallokentän tilapäisen vahtimestarin toimi päätettiin ¹⁵⁾ v:n 1947 alusta lukien muuttaa 38 palkkaluokkaan kuuluvaksi sääntöpalkkaiseksi viraksi ja nimitettiin siihen toimen tilapäinen hoitaja L. Kuosmanen.

Toimistaan erosivat vuoden varrella Haagan retkeilymajan vartija O. F. F. Lindström ¹⁶⁾ tammikuun 22 p:stä lukien ja hänen seuraajansa vartija A. Hagelin ¹⁷⁾ kesäkuun 1 p:stä lukien sekä Mustikkamaan kaitsija V. Hellsten ¹⁸⁾ heinäkuun 1 p:stä lukien.

Korkeasaaren rehumestarille V. Lehtoselle myönnettiin ¹⁹⁾ Korkeasaaren valvojan teh-

¹⁾ Urh. retk. lk. 18 p. tammik. 14 §. — ²⁾ S:n 18 p. tammik. 15 §. — ³⁾ S:n 13 p. kesäk. 194 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. jouluk. 331 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. kesäk. 180 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. huhtik. 120 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. huhtik. 121 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. heinäk. 208 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. elok. 229 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. toukok. 154 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. helmik. 50 §. — ¹²⁾ S:n 6 p. helmik. 36 §. — ¹³⁾ S:n 18 p. heinäk. 210 § ja 12 p. elok. 226 §. — ¹⁴⁾ S:n 18 p. heinäk. 209 §; ks. myös tämän kert. I osan s. 66. — ¹⁵⁾ Urh. retk. lk. 12 p. elok. 227 §; ks. myös tämän kert. I osan s. 66. — ¹⁶⁾ Urh. retk. lk. 18 p. tammik. 27 §. — ¹⁷⁾ S:n 13 p. kesäk. 188 §. — ¹⁸⁾ S:n 13 p. kesäk. 187 §. — ¹⁹⁾ S:n 6 p. syysk. 240 § ja 9 p. lokak. 257 §.

tävien hoitamisesta 1 250 mk:n suuruinen lisäpalkkio kuukaudessa tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseltä ajalta.

Haagan retkeilymajan vahtimestarille päätettiin ¹⁾ maksaa aikaisemmin myönnettyjen etujen lisäksi yleisön käyttöön luovutettujen huoneiden lämmittämisestä ja n. 10 km:n pituisen hiihtoreitin avoinnapitämisestä tammi-, helmi- ja maaliskuun ajalta 4 000 mk:n suuruinen kuukausipalkkio. Sittenkin tehtiin ²⁾ retkeilymajan vahtimestarin A. Hage-linin kanssa huhtikuun 1 p:stä lukien sopimus, jonka mukaan vahtimestarille ei suoritettu toistaiseksi lainkaan rahapalkkaa, vaan annettiin hänelle vapaa asunto valoineen ja läm-pöineen sekä hänen vaimolleen lisäksi oikeus harjoittaa korvike- ja virvoketarjoilua; vahti-mestarin velvollisuuksiin kuului rakennuksen ja alueen vartioinnin ohella yleisön käyttöön luovutettujen huoneiden siivous.

Virkalomaa täysin palkkaeduin myönnettiin ³⁾ Korkeasaaren virkaatoimittavalle val-vojalle C. af Enehjelmille kahden viikon ajaksi ulkomaanmatkaa varten.

Sairaslomaa myönnettiin vuoden varrella toimistoapulaiselle E. S. Rantaselle ⁴⁾ mar-raskuun 23 p:stä v:n 1947 tammikuun 15 p:ään, rehimestari V. Lehtoselle ⁵⁾ lokakuun 30 p:stä marraskuun 23 p:ään, eläintenhoitaja K. E. Saarikolle ⁶⁾ elokuun 14 p:stä syyskuun 2 p:ään, kaitsija-vartija T. Ahlbergille ⁷⁾ maaliskuun 30 p:stä huhtikuun 7 p:ään, vartija E. Lohelle ⁸⁾ tammikuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään, kirvesmies O. Leskiselle ⁹⁾ tammi-kuun 1 p:stä maaliskuun 1 p:ään, kirvesmies T. Pystölle ¹⁰⁾ maaliskuun 16 p:stä huhtikuun 26 p:ään ja aputyöntekijä H. Toivoselle ¹¹⁾ helmikuun 11 p:stä 20 p:ään.

Toimiston kalusto ja teknilliset apuneuvot. Korkeasaaren valvojalle hankittiin ¹²⁾ kone-
kirjoituspyötä.

Geodeettiosastolta hankittiin ¹³⁾ pitäjänkartoista koottu Suur-Helsinkiä esittävä kartta, johon oli merkitty urheilukentät, kansanpuistot ym. lautakunnan toimintapiiriin kuuluvat alueet ja laitokset.

Avustusten jako. Lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseen vara-tulla 150 000 mk:n määrärahalta sekä voimisteluseurojen työn tukemiseen varatulla 300 000 mk:n määrärahalta avustettiin ¹⁴⁾ yhteensä 94 seuraa. Uimakoulujen avustuksiksi varattu 100 000 mk:n suuruinen määräraha jaettiin ¹⁵⁾ säännöllistä uimakoulua pitäneille uimaseuroille siten, että Helsingfors simsällskap, Helsingin työväen uimarit ja Vetchiset saivat kukin 23 300 mk sekä Helsingin uimarit 21 356 mk. Loppuerä, 8 744 mk, suoritetiin Moottorinkuljettajat yhdistykselle Mustikkamaan uimakoululaisten kuljetusmaksuina. Luistinseurojen apumaksuiksi varattu 200 000 mk:n suuruinen määräraha jaettiin ¹⁶⁾ eri yhdistysten kesken siten, että Helsingin luistelijat yhdistys sai 69 000 mk, Kallion luistelijat 45 500 mk, Helsingfors skridskoklubb 23 200 mk, Idrottsföreningen Kamraterna 22 300 mk, Kronohagens idrottsförening 18 000 mk, Tapanilan Erä ja Tarmo yhteisesti 12 000 mk sekä Pakilan ja Pirkkolan demokraattinen yhdistys 10 000 mk.

Sekalaisia asioita. Urheilu- ja retkeilylautakunta päätti ¹⁷⁾ oikeuttaa toimiston vuokraa-maan soutustadionin toimistorakennuksen kerhohuoneen yhdistyksille yleisiä kokoustilai-suuksia varten harkinnan mukaisesta maksusta ollen kuitenkin alin maksu 100 mk ko-koukselta. Mikäli kerhohuonetta haluttiin vuokrata illanviettoihin, oli siitä tehtävä ano-mus kussakin tapauksessa erikseen.

Lautakunta vahvisti ¹⁸⁾ Pallokentän uuden vuokrasopimuskaavakkeen.

Lautakunta päätti ¹⁹⁾, että Korkeasaaren ravintolarakennuksen Helsingin ilmasuojelu-keskuksen määräyksestä keväällä 1944 rakennettu sirpaleuoja, jonka kustannuksista kaupunki maksoi 45 000 mk ja Korkeasaaren ravintola oy. 15 000 mk, puretaan tilanah-tauden vuoksi ja puutavaran saamiseksi. Työn suorittaa Korkeasaaren ravintola oy. joka saa puolet täten vapautuvasta puutavarasta. Toinen puoli käytetään Korkeasaaren kor-jaustoihin.

Lautakunta päätti ²⁰⁾ Kivinokan, Satamasaaren, Lauttasaaren ja Varsasaaren leiri-

¹⁾ Urh. retk. lk. 8 p. tammik. 2 §. — ²⁾ S:n 3 p. huhtik. 94 §. — ³⁾ S:n 18 p. heinäk. 224 §. —

⁴⁾ S:n 18 p. jouluk. 313 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. jouluk. 323 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. jouluk. 322 §. —

⁷⁾ S:n 17 p. huhtik. 115 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. tammik. 25 §, 6 p. helmik. 39 §, 20 p. maalisk. 76 § ja 3 p. toukok. 128 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. tammik. 24 § ja 20 p. helmik. 47 §. — ¹⁰⁾ S:n 3 p. huhtik. 93 §. — ¹¹⁾ S:n 6 p. maalisk. 58 §. — ¹²⁾ S:n 12 p. elok. 232 § ja khn jsto 18 p. jouluk. 6 895 §. — ¹³⁾ Urh. retk. lk. 8 p. helmik. 41 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 96 §. —

¹⁵⁾ S:n 3 p. toukok. 125 § ja 20 p. marrask. 296 §. — ¹⁶⁾ S:n 13 p. kesäk. 179 §. — ¹⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 32 §. — ¹⁸⁾ S:n 20 p. maalisk. 82 §. — ¹⁹⁾ S:n 3 p. huhtik. 90 §. — ²⁰⁾ S:n 3 p.

huhtik. 97 §.

kansanpuistojen asukkaiden anomusten johdosta, että vakinaisille leirialueille saadaan rakentaa korkeintaan 312 cm:n pituisia, 250 cm:n levyisiä ja 175 (räystä)—240 (katonharja) cm:n korkuisia majoja ja teltoja. Majoja saa toistaiseksi rakentaa myös puulevyistä noudattamalla talorakennusosaston antamia ohjeita. Virallisen leiriajan pituuden päättää lautakunta vuosittain.

Lautakunta päätti ¹⁾, että leirikansanpuistojen majat saadaan omistajien vastuulla jättää paikoilleen ensi talveksi.

Lautakunta päätti ²⁾ oikeuttaa Hylkysaaren asukkaat matkustamaan maksutta Korkeasaaren reitillä Korkeasaaren moottoriveneissä niinä vuodenaikoina, jolloin s/s J. L. Runeberg ei liikennöinyt, vastavuoroisuutena Korkeasaaren asukkaiden maksuttomaan kulkuun Hylkysaaren rantamoottoriveneessä kelirikon aikana. Sama oikeus myönnettiin niille Palosaarella asuville henkilöille, joilla oli alennuslippuoikeus s/s J. L. Runebergissä.

Päätettiin ³⁾, että koska Kivinokan kaitsijan tähänastinen asunto oli liian pieni 7-henkiselle perheelle ja talviasunnoksi kelpaamaton, oli Gunnarstorp nimistä rakennusta käytettävissä olevan määrärahan puitteissa ryhdyttävä korjaamaan kaitsijan uudeksi asunnoksi.

Lautakunta valitsi ⁴⁾ eri urheilujärjestöjen toimesta perustettuun urheilutalotoimikuntaan edustajikseen toimistopäällikkö A. A. Tynellin ja suutari V. A. Tähkän.

Merkittiin ⁵⁾ tiedoksi, että kaupunginhallituksen osittain evätyä lautakunnan anomuksen saada varoja kaluston hankkimiseksi Pirttimäen retkeilymajaan, oli ryhdytty toimenpiteisiin kaluston hankkimiseksi kaupungin omista laitoksista sekä että täten oli saatu väestönsuojelutoimiston entisestä varastosta 15 kaksikerroksista sänkyä, 30 patjapussia, 30 tyynypussia, 10 sankoa, 10 pesuvatia ja 10 vesikannua sekä Korkeasaaresta 5 pöytää ja 20 tuolia.

Vuokrausasioita. Merkittävimmistä vuokrauksista mainittakoon seuraavaa:

Lautakunta päätti:

oikeuttaa ⁶⁾ rouva K. Virran huolehtimaan omaan laskuunsa kenkien maksullisesta säilytyksestä Messukentän luistinradalla talvella 1946 500 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ⁷⁾ Mustikkamaan itäisessä kärjessä olevan huvilan Sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle kesäkuun 1 p:stä 1946 toukokuun 31 p:ään 1948 2 500 mk:n vuosivuokrin;

määrätä ⁸⁾ Helsingin Osuuskaupan indeksivuokran Seurasaaren ravintolarakennuksesta kertomusvuoden huhtikuun 1 p:n ja v:n 1947 maaliskuun 31 p:n väliseltä ajalta 66 000 mk:ksi;

vuokrata ⁹⁾ Helsingin Osuuskaupalle uimastadionin katsomorakennuksen kellarin ja ensimmäisen kerroksen 12 000 mk:n, kävelyhallin 2 000 mk:n ja hyppyallasta kiertävän putkikanavan 1 500 mk:n kuukausivuokrin kertomusvuoden huhtikuun 1 p:n ja v:n 1947 maaliskuun 30 p:n väliseksi ajaksi;

luovuttaa ¹⁰⁾ Helsingin työväentalon ravintola oy:lle yksinoikeuden ravintolan pitoon Mustikkamaan kansanpuistossa, yhtiön omissa rakennuksissa kertomusvuoden toukokuun 1 p:n ja v:n 1949 huhtikuun 30 p:n väliseksi ajaksi 5 000 mk:n vuosivuokrin, joka tammikuun 1 p:stä 1947 lukien oli riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, niin kauan kuin ravintolassa ei harjoitettu anniskelua;

vuokrata ¹¹⁾ Hietarannan ravintolakioskin elintarvikekeskukselle kesäksi 1946 30 000 mk:n kausivuokrin;

määrätä ¹²⁾ Eläintarhan urheilukentällä oleville seurojen omistamille pukusuojille 300 mk:n kausivuokran kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien;

hyväksyä ¹³⁾ Eläintarhan urheilukentän virvoitusjuomakioskin vuokrattavaksi kesäkaudeksi 1946 pidetyn huutokaupan perusteella rouva H. L. Laaksoselle 17 200 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ¹⁴⁾ Seurasaaren uimalaitoksen kesäkaudeksi 1946 kirvesmies H. Nyströmille 45 000 mk:n kausivuokrin;

¹⁾ Urh. retk. lk. 6 p. syysk. 238 §. — ²⁾ S:n 9 p. lokak. 268 §. — ³⁾ S:n 29 p. lokak. 275 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. jouluk. 319 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. jouluk. 330 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. helmik. 33 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. helmik. 45 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. maalisk. 60 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. maalisk. 69 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. maalisk. 70 §. — ¹¹⁾ S:n 3 p. huhtik. 86 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. huhtik. 88 §. — ¹³⁾ S:n 3 p. huhtik. 95 §. — ¹⁴⁾ S:n 17 huhtik. 110 §.

myöntää ¹⁾ Moottorinkuljettajat yhdistykselle 35 000 mk:n kausivuokrasta yksin-oikeuden ylläpitää matkustajaliikennettä Mustikkamaan kansanpuistoon Vilhonvuorenrannasta ja Hakaniemen rannasta ja takaisin, astuen sopimus voimaan toukokuun 5 p:nä ja jatkuen kalenterivuoden kerrallaan, mikäli sitä ei kummaltakaan puolen irtisanottu ennen edellisen vuoden joulukuun 1 p:ää;

vuokrata ²⁾ Tuurholman kahvilakioskin ja kaksi pientä kioskia rouva K. H. Laakoselle kesäksi 1946 4 500 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ³⁾ Varsasaaren kioskin kesäksi 1946 yhteisesti rouva H. Grönbergille ja rouva K. Salmelle 7 000 mk:n kausivuokrin;

myöntää ⁴⁾ rouva H. Joelle uimatarvikkeiden vuokraus- ja sanomalehtien myynti-oikeuden Hietarannalla omistamassaan kioskissa kesällä 1946 6 000 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ⁵⁾ Pihlajasaaren ravintolarakennuksen, rantakioskin ja varapukusuojan yläkerran 3 huonetta rouva I. Saloselle kesäkausi 1946—48 70 000 mk:n kausivuokrin, joka tammikuun 1 p:stä 1947 lukien oli riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä;

vuokrata ⁶⁾ Seurasaaren kaitsijan asuinrakennuksen yläkerran Helsingin Osuuskaupalle kertomusvuoden kesäkuun 1 p:stä v:n 1947 huhtikuun 30 p:ään 10 000 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ⁷⁾ Korkeasaaren uimarannan kesäksi 1946 rouva M. Saarikolle 3 000 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ⁸⁾ Mustikkamaan uimarannan tarjoilukioskin Helsingin työväentalon ravintola oy:lle kesäksi 1946 4 000 mk:n kausivuokrin;

myöntää ⁹⁾ rouva A. Tillylle virvokkeiden myyntioikeuden Oulunkylän Pikkukosken uimarannalla kesällä 1946 6 000 mk:n kausivuokrin;

myöntää ¹⁰⁾ rouva R. Laineelle oikeuden harjoittaa kesällä 1946 uimapukujen vuokraamista Pihlajasaaren kansanpuistossa 300 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ¹¹⁾ Pallokentän pukusuojarakennuksen kioskin Helsingin Osuuskaupalle kesäksi 1946 5 000 mk:n kausivuokrin;

myöntää ¹²⁾ rouva E. Lindqvistille oikeuden harjoittaa kioskikauppaa Oulunkylän urheilukentän kioskissa kesällä 1946 500 mk:n kausivuokrin;

vuokrata ¹³⁾ Koulumatkailutoimisto oy:lle Pallokentän pukusuojarakennuksesta 490 m² huonetilaa asuntotarkoituksiin marraskuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään toukokuun 15 p:ään 1947 asti;

oikeuttaa ¹⁴⁾ rouva T. Salmen huolehtimaan kenkien ja päällysvaatteiden maksullisesta säilytyksestä Messukentän luistinradalla talvella 1946—47 1 000 mk:n kausivuokrin.

Lisäksi vuokrattiin mm. eräitä kesäasuntoja ja valokuvauspaikkoja.

Esityksiä kaupunginhallitukselle tehtiin mm. asioista, jotka koskivat: Pallokentän kaapeliverkoston ja äänenvahvistuslaitteiden korjausta ¹⁵⁾; pienoislustinradan rakentamista Malmin torialueelle Päätien 5:n kohdalle ¹⁶⁾; 350 m:n juoksuradalla varustetun urheilukentän suunnittelemista Marjaniemeen ottaen huomioon myös talvikäytön ¹⁷⁾; Pallokentän verkkopallopelialueen vuokraamista 10 vuodeksi Helsingfors Lawn-Tennis-klubb yhdistykselle ¹⁸⁾; ehdotuksen laatimista uimarannan rakentamismahdollisuuksista Marjaniemeen ¹⁹⁾; korvauksen myöntämistä ratsumestari T. H. Elfvingille ratsastushallin ravintolahuoneen ja kerhuhuoneitten lattian laudoittamisesta ²⁰⁾; urheilukentän sijoittamista Suomenlinnan alueelle ²¹⁾; kellukkeiden kiinnittämistä kallioon lyötyihin ankkuripultteihin Uunisaaren uimalaitoksella ²²⁾; Paavo Nurmen patsaan sijoittamista Messukentän ja stadionin väliselle kukkulalle ²³⁾; Pasilan palloilukentän uudelleen kunnostamista ja jo aikaisemmin suunnitellun pukusuojarakennuksen rakentamista sille ²⁴⁾; koripallopelialueen rakentamista Pitäjänmäen urheilukentän viereen ja pienoishyppyri-

¹⁾ Urh. retk. lk. 17 p. huhtik. 113 §. — ²⁾ S:n 17 p. huhtik. 118 §. — ³⁾ S:n 17 p. huhtik. 119 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. toukok. 127 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. toukok. 135 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. toukok. 169 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. toukok. 175 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. toukok. 176 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. toukok. 177 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. kesäk. 184 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. kesäk. 196 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. heinäk. 202 §. — ¹³⁾ S:n 6 p. syysk. 243 §. — ¹⁴⁾ S:n 28 p. jouluk. 333 §. — ¹⁵⁾ S:n 18 p. tammik. 23 §. — ¹⁶⁾ S:n 18 p. tammik. 28 §. — ¹⁷⁾ S:n 20 p. helmik. 42 §. — ¹⁸⁾ S:n 20 p. helmik. 49 §. — ¹⁹⁾ S:n 6 p. maalisk. 52 §. — ²⁰⁾ S:n 20 p. maalisk. 79 §. — ²¹⁾ S:n 17 p. huhtik. 103 §. — ²²⁾ S:n 17 huhtik. 104 §. — ²³⁾ S:n 17 huhtik. 124 §. — ²⁴⁾ S:n 3 p. toukok. 139 §.

mäen rakentamista Pitäjänmäen aseman läheisyyteen ns. Talin kalliolle ¹⁾; urheilu- ja retkeilytoimiston oikeuttamista kiinteistötoimiston autojen satunnaiseen käyttöön ²⁾; urheilukentän sijoittamista Puotinkylään, ottaen huomioon mahdollisuuden vireillä olevan Marjaniemen urheilukenttäkysymyksen yhdistämisestä tähän sekä määrärahan myöntämistä rakennustoimistolle Puotinkylän kartanon alueella sijaitsevan uimarannan kunnostamiseksi ³⁾; vapaalippujen ja alennuskorttien antamista Korkeasaaren laivareitillä ⁴⁾; suunnitelmaa 300 tai 350 m:n juoksuradalla varustetun urheilukentän sijoittamisesta kaupungin eteläpuolelle ⁵⁾; suunnitelmaa 100×64 m:n suuruisen hiekkakentän rakentamisesta Pallokentän alueelle Nordenskiöldin- ja Urheilukadun kulmaukseen ottaen huomioon, että aluetta käytettäisiin talvisin luistinratana ⁶⁾; 20 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämistä Helsingfors roddklubb seuralle sen Kaisaniemessä olevan majarakennuksen kunnostamiseksi ⁷⁾; n. 300 henkeä kantavan höyrylautan tilaamista Korkeasaaren linjaa varten ja entisen Pihlajasaari—Rönnskär nimisen laivan kaltaisen, n. 200 henkeä kantavan höyrylaivan tilaamista Pihlajasaaren liikennettä varten ⁸⁾; Korkeasaaren eläintarhan ja kansanpuiston yhdistämistä hallinnollisesti yhdeksi kokonaisuudeksi, Korkeasaaren kaitsijapuutarhurin toimen lakkauttamista sekä Korkeasaaren rehimestarin ja vartijan toimien siirtämistä ylempiin palkkaluokkiin ⁹⁾; Palosaaren yhdistämistä talousarviossa Korkeasaareen ¹⁰⁾; korvausvelkomuksen esittämistä majoituslautakunnalle Käpylän ravirata-alueelle sotilaskäytöstä aiheutuneista vahingoista ¹¹⁾; Espoon pitäjän Bodomin kylässä sijaitsevan n. 52 ha:n suuruisen Dahlsbackan tilan hankkimista Helsingin kaupungille retkeilyalueeksi ¹²⁾; Käpylän raviradan ympärillä olevan alueen kunnostamista niityksi urheilijain harjoituskäyttöä varten ¹³⁾; Puotinkylän kartanon päärakennuksen varaamista retkeilytarkoituksiin ja siirtämistä kiinteistölautakunnan hallinnosta urheilu- ja retkeilylautakunnan hallintoon ¹⁴⁾; Hesperianpuistossa sijaitsevan kaupungin omistaman vanhan ravintolarakennuksen varaamista retkeilytarkoituksiin ¹⁵⁾; kaupungin omistamien jääkiekkoratalaitteiden lainaamista seurayhtymälle jääkiekkoradan pystyttämistä varten Hesperian pesäpallokentälle ¹⁶⁾; käsi- ja koripalloilun kilpailuhallin järjestämistä Helsinkiin ¹⁷⁾; kaupungin omistukseen siirtyvällä Dahlsbackan tilalla olevan irtaimiston ostamista kaupungille ¹⁸⁾; Pirttimäen majanhoitajan palkkaamista ¹⁹⁾; Dahlsbacka RN 1 ¹⁵ ja Seppälä RN ¹³⁰ nimisten tilojen rajojen selvittämistä ja merkitsemistä ²⁰⁾; majoitusvälineiden hankkimista Pirttimäen retkeilymajaan ²¹⁾; sekä Pirttimäen ulkoilualueen järvien kalanviljelysmahdollisuuksien tutkimista ja ryhtymistä näissä järvissä kalanistutukseen ²²⁾.

Talousarvioehdotuksen yhteydessä esitettiin ²³⁾ 27 uudistus-, korjaus- ym. työtä, jotka olisi tehtävä kaupungin urheilukentillä ja -laitoksilla v. 1947.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin mm. asioista, jotka koskivat:

Suomen soutuliiton avustusanomusta soutustadionin toimistorakennuksen melontallashuoneessa olevien, hakijan omistamien melontalaitteiden kunnostamista varten ²⁴⁾; valtion luonnonsuojeluvalvojan ehdotusta kaupungin luonnonsuojeluasiain hoitamisen erottamisesta Korkeasaaren valvojan tehtävistä ja järjestämistä erityiseksivivutoimeksi ²⁵⁾; Suomen voimistelu- ja urheiluliiton, Työväen urheiluliiton ym. liittojen anomusta Hesperian pienoistadionin rakentamisesta ²⁶⁾; Veteiset yhdistyksen anomuksia merijäähän tehdyssä avannossa suoritettavien hengenpelastus- ja hyppynäytösten taloudellisesta tukemisesta ²⁷⁾; Suomen luonnonsuojeluyhdistyksen anomusta apurahan myöntämisestä luonnontieteellisen kurssi- ja retkeilytoiminnan järjestämiseen yleisölle Helsingissä kuluvana vuonna ²⁸⁾; kiinteistölautakunnan ehdotusta kansanpuistojen puuston antamien tulojen huomioimisesta urheilu- ja retkeilytoimiston kirjoissa sekä kiinteistötoimiston metsäosaston tileissä ²⁹⁾; Drumsö skyddsforeningen för sjöfågel nimisen yhdistyksen ehdotusta Lauttasaaren Taxnäsgrundin (Tirgrundin), Lemisholmin ja Bruksvi-

¹⁾ Urh. retk. lk. 3 p. toukok. 138 §. — ²⁾ S:n 3 p. toukok. 144 §. — ³⁾ S:n 15 p. toukok. 152 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. toukok. 157 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. toukok. 158 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. toukok. 159 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. toukok. 160 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. toukok. 174 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. heinäk. 199 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. heinäk. 215 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. elok. 233 §. — ¹²⁾ S:n 6 p. syysk. 248 §. — ¹³⁾ S:n 9 p. lokak. 252 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. lokak. 269 §. — ¹⁵⁾ S:n 9 p. lokak. 270 §. — ¹⁶⁾ S:n 29 p. lokak. 281 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. lokak. 283 §. — ¹⁸⁾ S:n 29 p. lokak. 285 §. — ¹⁹⁾ S:n 20 p. marrask. 300 §. — ²⁰⁾ S:n 20 p. marrask. 301 §. — ²¹⁾ S:n 20 p. marrask. 304 §. — ²²⁾ S:n 18 p. jouluk. 329 §. — ²³⁾ S:n 18 p. heinäk. 217 §. — ²⁴⁾ S:n 8 p. tammik. 4 §. — ²⁵⁾ S:n 8 p. tammik. 5 §. — ²⁶⁾ S:n 6 p. helmik. 34 §. — ²⁷⁾ S:n 20 p. helmik. 48 § ja 29 p. lokak. 276 §. — ²⁸⁾ S:n 6 p. maalisk. 55 §. — ²⁹⁾ S:n 20 p. maalisk. 80 §.

kenin muodostamisesta luonnonsuojelualueeksi ¹⁾; Helsingin—Korkeasaaren laivaliikenteessä tulevana kesänä perittäviä maksuja sekä s/s J. L. Runebergin sijoittamista viikonloppumatkoja varten reitille Helsinki—Kitö ja tällä reitillä perittäviä maksuja ²⁾; Oulunkyläläisten nuorisotyötä harrastavien eri kansalaispiirien kirjelmää Oulunkylän urheilulojen parantamisesta ³⁾; Suomen luonnonsuojeluyhdistyksen anomusta toimenpiteistä pikkulintujen viihtyisyyden lisäämiseksi pääkaupungin puistoissa lähinnä hankkimalla niihin sopivia pesimäpönttöjä ⁴⁾; radikaalisen kansanpuolueen esitystä uusien uimahallien järjestämisestä Sörnäisiin, Töölöön ja Kruununhakaan ⁵⁾; Helsingin Jyryn anomusta avustuksen saamisesta Tukholman kaupungin lahjavaroista seuran lasten kesäleiriä varten ⁶⁾; kiinteistölautakunnan lausuntoa pienoisuimalaitoksen rakentamisesta Marjaniemeen ⁷⁾; Mannerheimin lastensuojeluliiton anomusta vapaauimarannan järjestämisestä Munkkiniemeen tai Tarvon saareen ⁸⁾; Työväen urheiluliiton anomusta avustuksen myöntämisestä liiton Helsingissä kesäkuun 27—30 p:nä 1946 pidettävien voimistelu- ja urheilujuhlien tappion peittämiseen ⁹⁾; Helsingfors roddklubb yhdistyksen anomusta avustuksen myöntämisestä seuran Kaisaniemessä olevan majarakennuksen kunnostamiseen ¹⁰⁾; Suomen raviurheilun ystävien anomusta Käpylän ravirata-alueen aitaamisesta ja lopulliseen kuntoon saattamisesta ¹¹⁾; Malmin urheilijain anomusta uimarannan kunnostamisesta Vantaanjoessa Pukinmäen kohdalla ¹²⁾; eräiden kaupunginvaltuutettujen aloitetta kunnallisen nuorisotyölautakunnan perustamisesta Helsinkiin ¹³⁾; Suomen väestönsuojelujärjestön anomusta hikoilusaunojen pystyttämisestä Helsingin uimarannoille ¹⁴⁾; Raittiussyhdistys Koiton anomusta Lammassaaren leikkikentän korjaamisesta sekä uimapaikan ja -rannan puhdistamisesta ja hiekoittamisesta ¹⁵⁾; Helsingfors idrottsklubb-seuran anomusta pienoiskivääriradan järjestämisestä Kaarlonkadun talon n:o 11 ullakolle ¹⁶⁾; Suomen raviurheilun ystävien, Helsingin ravikerhon ja Uudenmaan raviseuran johtokuntien jäsenten A. Malmstenin, Y. Eskolan ja L. Ahteen tarkoitusta varten perustettavan osakeyhtiön nimissä tekemää tarjousta kunnostaa Käpylän ravirata sekä rakennuttaa sille aita ja muut tarvittavat rakennukset siinä tapauksessa, että osakeyhtiö saisi kaupungilta vuokraoikeuden ravirataan ¹⁷⁾; satamalautakunnan esitystä venelaiturien korjauksesta ja kunnossapidosta aiheutuvien menojen ja venepaikoista saatavien tulojen erotuksen korvaamisesta merkitsemällä se satamalaitoksen tulona ja rasittamalla vastaavalla määrällä urheilu- ja retkeilymenoja ¹⁸⁾; Pakilan—Pirkkolan demokraattisen yhdistyksen kunnallisasiain jaoston anomusta Pakilan urheilukentän kunnostamisesta ja luistinradan rakentamisesta ¹⁹⁾; Pirkkolan Vireen anomusta normaalisen jääpalloradan suuruisen luistinradan järjestämisestä Pirkkolaan sekä luovuttamista seuran käyttöön ja kunnossa pidettäväksi ²⁰⁾; Helsingin Uimarit, Helsingfors simsällskap ja Veteiset nimisten yhdistysten anomusta niiden heinäkuun 20—21 p:nä 1946 järjestämän uintiottelun Helsinki—Oslo tuottaman taloudellisen tappion korvaamisesta ²¹⁾; viranhaltijain palkkauksessa ilmenneiden epäkohtien poistamista ²²⁾; Suomen uimaliiton ja Työväen urheiluliiton anomusta Helsingin uimastadionin saattamisesta jo ensi kesänä käyttökelpoiseksi varsinaiseen tarkoitukseensa ²³⁾; Finlands svenska centralidrottsförbund liiton avustusanomusta v:ksi 1947 ²⁴⁾; eräiden luistelujärjestöjen anomusta kaupungin toimenpiteistä pikaluisteluolojen parantamiseksi ²⁵⁾; Suomen voimistelu- ja urheiluliiton anomusta Messukentän ja sen viereisen Mäntymäen luovuttamisesta sille v:n 1947 kesäkuun 21 p:n ja heinäkuun 6 p:n välisenä aikana Suomen Suurkisojen tivolialueena ja muonituspaikkana käytettäväksi ²⁶⁾; Helsingin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan anomusta ulkoilutoiminnan järjestämisestä ²⁷⁾; sekä opetusministeriön retkeilylautakunnan esitystä retkeily- ja leiriytymisalueiden hankkimisesta ja järjestämisestä kaupungin lähiympäristössä ²⁸⁾.

¹⁾ Urh. retk. lk. 20 p. maalisk. 83 §. — ²⁾ S:n 3 p. huhtik. 89 §. — ³⁾ S:n 3 p. huhtik. 91 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 92 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. huhtik. 105 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. toukok. 129 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. toukok. 136 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 137 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. toukok. 147 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. toukok. 160 §. — ¹¹⁾ S:n 28 p. toukok. 167 §. — ¹²⁾ S:n 13 p. kesäk. 182 §. — ¹³⁾ S:n 13 p. kesäk. 186 § ja 6 p. syysk. 239 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. heinäk. 200 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. heinäk. 201 §. — ¹⁶⁾ S:n 3 p. heinäk. 204 §. — ¹⁷⁾ S:n 18 p. heinäk. 221 §. — ¹⁸⁾ S:n 6 p. syysk. 246 §. — ¹⁹⁾ S:n 9 p. lokak. 259 §. — ²⁰⁾ S:n 9 p. lokak. 273 §. — ²¹⁾ S:n 29 p. lokak. 279 §. — ²²⁾ S:n 29 p. lokak. 280 §. — ²³⁾ S:n 29 p. lokak. 284 §. — ²⁴⁾ S:n 20 p. marrask. 291 §. — ²⁵⁾ S:n 20 p. marrask. 294 §. — ²⁶⁾ S:n 18 p. jouluk. 310 §. — ²⁷⁾ S:n 18 p. jouluk. 327 §. — ²⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 328 §.

Urheilutoiminta

Talvikausi. Talvi 1945/46 oli sangen edullinen sekä luistelijoille että hiihtäjille. Luistelukausi alkoi marras—joulukuun vaihteessa ja jatkui yhtämittaisesti maaliskuun 7 p:nä saakka. Merkittävänä tapauksena on mainittava, että Herttoniemen hyppymäki oli kunnossa jo marraskuun 17 p:nä, joskin seuraavana päivänä alkanut suojasulatti lumen mäestä. Varsinainen ensimmäinen hyvä hiihtopäivä oli uudenvuodenpäivä, jolloin hiihtäjiä oli kaupungin ympäristössä suurin joukoin liikkeellä. Herttoniemen hyppymäki avattiin uudelleen vasta tammikuun 10 p:nä ja suljettiin maaliskuun 26 p:nä. Arkisin kävi hyppymäessä vain noin 15 hyppääjää, mihin vaikutti luonnollisesti aikainen pimeän tulo. Sunnuntaisin oli harjoittelijoita keskimäärin noin 25. Talven aikana saavutettiin uusi mäkiennätyskin, nimittäin 49 m. Mäkimiehet toivoivat hartaasti mäen valaisemista, mihin myös sittemmin ryhdyttiinkin seuraavaa vuotta silmällä pitäen. Kaupungin puolesta kunnostettiin n. 100 km viitoitettuja latuja. Haagan hiihtomajassa kävi sunnuntaisin keskimäärin 1 000—1 200 henkilöä, suurimman määrän ollessa 2 000 maaliskuun 3 p:nä. Maaliskuun 25 p:nä kävivät talven viimeiset hiihtäjät majalla.

Kunnan luistinatoroja käytettiin hyvin ahkeraan, joskin jatkuva luistimien puute vaikeutti tilannetta. Kunnan suurimmilla radoilla, Messukentällä, Käpylässä, Vallilassa, Kulosaaressa ja Munkkiniemessä, pelattiin useita satoja jääpallo-otteluita. Varsinkin on huomattava Messukentän ja Munkkiniemen uusien luistinatorojen vilkas käyttö.

Luistinatoroja, hyppymä- ja pujottelumäkiä oli seuraavasti:

Kunnalliset luistinatorat

<i>Kanta-Helsingin alueella:</i>	<i>m²</i>	<i>Liitosalueella</i>	<i>m²</i>
Haapaniemen urheilukenttä	35 × 115 = 4 025	Haaga	24 × 63 = 1 512
Hesperiankatu	26 × 37 = 962	Kulosaari	55 × 105 = 5 775
Kaivopuisto	20 × 20 = 400	Lauttasaari	24 × 31 = 744
Käpylä	60 × 110 = 6 600	Malmi	30 × 30 = 900
Liisanpuistikko	12 × 27 = 324	Munkkiniemi	48 × 97 = 4 656
Messukenttä	59,5 × 115 = 6 843	Pirkkola	25 × 54 = 1 350
Vuorimiehenpuistikko ..	29 × 39 = 1 131	Yksityiset luistinatorat	
Niittykadun puistikko ..	28 × 38 = 1 064	Eläintarha	11 000
Runeberginkadun kenttä	36 × 50 = 1 800	Johanneksen kenttä	3 700
Sepänkadun puistikko ..	36 × 48 = 1 728	Kaisaniemi	9 000
Suomenlinna	20 × 40 = 800	Kallio	8 400
Vallila	50 × 90 = 4 500	Väinämöisen kenttä	6 500
		Pakila	2 400

Kunnallisten luistinatorojen pinta-ala oli yhteensä 45 114 m², josta 30 177 m² Kanta-Helsingin alueella ja 14 937 m² liitosalueella, yksityisten ratojen pinta-ala oli 41 000 m² ja lisäksi on vielä mainittava stadionin rata, jonka pinta-ala oli 11 000 m².

Eläintarhan urheilukenttä luovutettiin kertomusvuodeksi ensi kerran yksityiselle seuralle luistinatoran ylläpitoa varten. Kyseinen seura, Kronohagens idrottsförening, rakensi sinne täydellisen jääkiekkoradan valaisiminen. Helsingin toinen jääkiekkorata oli Kaisaniemessä, jonne kaupunki luovutti omat jääkiekkoratalaitteensa.

Seurojen omistamilla luistinatoroilla kävi yhteensä 2 606 koululuokkaa ja 66 614 oppilasta jakautuen eri ratojen osalle seuraavasti: Kallio 1 224—33 978, Kaisaniemi 507—12 337, Väinämöisen kenttä 405—9 285, Johanneksen kenttä 345—8 157 ja Eläintarha 125—2 857.

Kunnan luistinatoroilla Käpylässä, Kulosaaressa, Vallilassa ja Messukentällä suoritettiin yli 300 jääpallo-ottelua.

Alppilan pujottelumäkeen rakennettiin lähtölava.

Ratsastushallin hallista luovutettiin ¹⁾ liikennelaitokselle vaunuhalliksi 3/5. Käpylän raviradalta vuokrattiin kiinteistölautakunnan toimesta varsinainen ravirata katsomoi-

¹⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 66.

neen 10 vuodeksi Ravirata oy:lle, joka kertomusvuoden syksynä rakennutti rata-alueen ympärille lankkuaidan.

Kanta-Helsingin alueella oli kelkkamäkiä seuraavissa paikoissa: Haapaniemen kentällä, Hauhontien puistossa, Hesperiankadun puistossa, Kaisaniemessä, Kaivopuistossa (vastakkaismäet), Kapteeninkadun puistossa, Kallion kentällä, Katajanokalla, Käpylässä (kansakoulun luona), Lapinlahdenkadun puistossa, Niittykadun puistossa, Pääskylänrinteen puistossa, Runeberginkadun puistossa, Sepänkadun puistossa, Suvannontien puistossa, Telakanpuistikossa, Torkkelinkujan puistossa ja Vallilan kentällä.

Liitosalueella oli kelkkamäkiä Haagassa, Kulosaassa, Lauttasaassa, Munkkiniemessä 2 mäkeä ja Oulunkylässä.

Hyppymäkiä oli Herttoniemessä, Helsinginkadulla, Kaivopuistossa, Käpylässä ja Meilahdessa.

Pujottelumäkiä oli Alppilassa ja Lauttasaassa.

Kesäkausi. Hiekkakentät avattiin huhtikuun 20 p:n paikkeilla ja olivat avoinna n. 6 kuukautta. Käpylän raviradan nurmikenttäalueesta käytettiin vain osaa, sillä toinen puoli oli kynneltävä sotilaskäytön jäljiltä uutta nurmitusta varten. Pallokenttä avattiin toukokuun 25 p:nä kilpailuja ja 30 p:nä harjoittelijoita varten. Alue oli kesän aikana hyvin ahkerassa käytössä. Kesäkuun 17 p:nä kävi kentällä lähes 700 palloilijaa. Alueen 6 ja 7 kentällä suoritettiin entiseen tapaan piirien otteluja, joita pelattiin yhteensä n. 350. Lisäksi suoritettiin niillä n. 80 puulaaki- yms. ottelua. 30 mk maksavia harjoitus-kortteja myytiin 848 ja kertalippuja à 2 mk 21 000. Pääsymaksullisia tilaisuuksia pidettiin ennätysmäärä, 88, yleisöluvun ollessa 54 915, josta 22 889 tuli Työväen Urheiluliittojuhlan osalle. Bruttotulot olivat 3 696 580 mk, mistä järjestöille maksettiin 2 935 949 mk, ja kaupungin puhtaaksi nettotuloksi jäi 682 331 mk.

Eläintarhan urheilukenttä oli jatkuvasti Helsingin yleisurheilijain mieluisin harjoituspaikka. Edellisistä vuosista saattoi huomata harjoittelijain lukumäärän nousua. Kesäkuun puolivälissä valmistuivat kentän uudet, ajanmukaiset kuulutuslaitteet. Pääsymaksullisia kilpailutilaisuuksia pidettiin 34, joissa oli 12 728 katsojaa.

Velodromilla järjestettiin 47 pääsymaksullista tilaisuutta, joista pyöräilykilpailuja 15 ja loput jalkapallo-otteluja. Katselijamäärä oli 16 962 henkilöä. Harjoittelijain kausikortteja à 30 mk myytiin 30 ja kertalippuja à 3 mk 395. Ratapyöräilyn kehitystä haittasi tarkoituksenmukaisten pyörien ja niiden osien puute. Katsomorakennuksen lämmitettävät huonetilat olivat jatkuvasti vuokrattuina asuintarkoituksiin.

Kaupungin muut kentät olivat heinäkuuta lukuunottamatta milteipä ylikuormitettuja lukuisten jalka- ja pesäpallo-ottelujen takia. Niillä pidettiin kesän aikana n. 2 500 jalkapallo-ottelua. Palloiluun sopivista harjoittelukentistä alkoi olla suurta puutetta. Lautakunnan taholta kiinnitettiin tähän seikkaan sen vaatimaa huomiota.

Liitosalueiden kentistä olivat Oulunkylän ja Pukinmäen kentät suurimmassa käytössä.

Soutu- ja melontaurheilu osoittivat elpymistä mm. harrastajajoukkojen kasvamisen muodossa.

Ratsastusta harjoitettiin pääasiassa samoissa puitteissa kuin aikaisemminkin.

Kaisaniemen verkkopallokentillä vuokrattiin 2 550 pelituntia ollen bruttotulot 129 580 mk.

Hesperian, Haagan, Lauttasaaren ja Tapanilan kenttiä kunnostettiin. Haagan, Kulosaaren, Lauttasaaren, Munkkiniemen, Oulunkylän, Pakilan, Pukinmäen ja Tapanilan kentille rakennettiin uusia puku- ja varastosuojia sekä käymälöitä.

Vuoden huomattavin urheilutapahtuma oli Työväen urheiluliiton kesäkuun 27—30 p:nä pidetty kolmas liittojuhla, jonka pääesitykset, suuret yhteisvoimistelunäytökset, suoritettiin Pallokentällä.

Urheilunohjaus. Kertomusvuoden tunnusomaisena piirteenä urheilunohjauksessa oli liikuntakasvatuksen eri alojen kurssien järjestely keväällä ja syksyllä sekä harjoituspaikoilla tapahtuva neuvonta talvella ja kesällä. Pääosaltaan kohdistui työ laajoihin nuorisojoukkoihin. Kolmen kesäkuukauden aikana toimi neljä apulaisohjaajaa kentillä suorittaen yleisurheilun, jalkapalloilun ja voimistelun neuvontaa. Yksi ohjaaja työskenteli yksinomaan varhaisnuorison parissa. Ohjausta saaneita oli Eläintarhan kentällä n. 250 yleisurheilijaa sekä eri kentillä yhteensä n. 300 jalkapalloilijaa ja voimistelijaa. Kallion ja Käpylän kentillä osallistui poikain urheilumerkkisuorituksiin 175 poikaa.

Hiihto- ja uintiviikkojen järjestelypuolen käytännöllisestä johdosta huolehti kunnan urheilunohjaaja. Urheilun teknillistä ja fysiologista puolta käsitteleviä luentotilaisuuksia pidettiin kevät- ja syyskauden kuluessa useissa tilaisuuksissa. Talviurheilijain voimisteluharjoitukset syksyllä ja kesäurheilijain vastaavat harjoitukset kevättalvella keräsivät innokkaita harrastajajoukkoja Aleksis Kiven koululle, jossa kunnan toimesta järjestettiin keskiviikkoisin eri seuroihin kuuluvien kilpaurheilijain yhteinen harjoitusilta.

Nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa pidettiin yhteisiä neuvotteluja työmuodoista ja toiminta-alueista. Nuorisolle annettiin tietoja kunnallisesta urheilunneuvonnasta mainoslehtisillä, joita jaettiin kansakoulujen välityksellä.

Vuoden varrella järjestettiin seuraavat kurssit:

helmikuun 13 p:n ja maaliskuun 13 p:n välisenä aikana nuortenohjaajakurssit, 30 osanottajaa; helmikuun 25—26 p:nä hiihtoneuvontakurssi kansakoulunopettajille, 35 osanottajaa; ja lokakuun 2 p:n ja 30 p:n välisenä aikana naisten voimistelukurssi, 43 osanottajaa.

Hiihtoneuvontaa annettiin tammikuun 15 p:n ja maaliskuun 15 p:n välisenä aikana n. 300 kansakoululaiselle ja 7 kansakoululuokalle. Hiihtoviikolla suoritti 35 000 helsinkiläistä määrättyt hiihtovaatimukset ja uintiviikolla vajaat 800 helsinkiläistä kansanuimtimerkki-vaatimukset.

Kertomusvuonna ryhdyttiin kunnan toimesta harjoittamaan uimakoulutoimintaa liitosalueilla, Herttoniemessä, Marjaniemessä, Lauttasaarella, Oulunkylän Pikkukoskella ja Pakilassa. Parhaisiin tuloksiin päästiin Lauttasaarella, jossa oppilaita oli 102. Niistä suoritti 6 uimamaisteri- ja 12 uimakandidaattivaatimukset.

Kansanpuistot ja uimarannat

Kaikki kansanpuistot olivat avoinna. Kesä oli kaunis, joskin varsinainen hellekausi jäi suhteellisen lyhyeksi.

Kansanpuistojen ja umarantojen käyttö ei ollut kaikkialla niin vilkasta kuin oli odotettu. Korkeasaarella oli kuitenkin jatkuvasti suuri vetovoima. Liikennettä Korkeasaareen välitti jatkuvasti s/s J. L. Runeberg, jolla sunnuntaisin oli apuveneitä, ja tällä tavoin voitiin saarelle kuljettaa kauniina sunnuntaipäivinä jopa 9 000 henkilöä. Kesän kuluessa kuljetti s/s J. L. Runeberg saarelle apuluksineen meno- ja paluuliput erikseen luettuina 415 559 aikuista ja 127 918 alle 12-vuotista lasta.

Mustikkamaalle kuljettivat moottoriveneet Vilhonvuoren ja Hakaniemen rannasta 184 000 aikuista ja 30 000 alle 12-vuotista lasta.

Pihlajasaarella kävi kesän aikana n. 45 000 ihmistä.

Hietarannalla kävi yleisöä entistä vähemmän, ehkä n. 225 000 henkilöä. Pukusuojaa käytti 74 286 henkilöä, joista naisia 29 851. Hietarannalle rakennettiin kevätkesällä kaksi uutta uimalaituria, joista toinen erikoisesti lapsia varten ja toinen 25 m:n uimaratoineen. Ranta oli virallisesti avoinna toukokuun 30 p:stä syyskuun 2 p:ään. Henkilökunnan lukumäärä oli 19, josta pukusuojassa työskenteleviä 9, siivoojia 4, uimavartijoita 5 ja yövartijoita 1. Hukkumistapauksia oli yksi, joka aiheutui sydänhalvauksesta.

Uimakoulua pitäneet seurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olleiden uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kaikkiaan	Uimamaisteri- ja kandidaatti tutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	44 230	5 960	50 190	629	58	74	132
Mustikkamaan	16 236	6 183	22 419	443	100	87	187
Uunisaaren	57 966	9 914	67 880	446	40	51	91
Kalastajatorpan	.	.	.	191	10	13	23
Yhteensä	118 432	22 057	140 489	1 709	208	225	433

Yllä mainitut uimalaitokset olivat kertomusvuonna seuraavien uimaseurojen hallussa: Humallahti Helsingin uimarien, Mustikkamaa Helsingin työväen uimarien, Uunisaari Helsingfors simsällskap yhdistyksen ja Kalastajatorpan merikylpylä Veteiset yhdistyksen.

Seurasaaren uimalaitoksella kävi n. 25 000 ja Korkeasaaren uimalaitoksella n. 4 000 ihmistä.

Leirialueilla oli vakinaisia telttoja seuraavasti: Kivinokassa 576, Varsasaassa 227, Lauttasaassa 170 ja Satamasaassa 122. Viikonvaihteissa oli lisäksi kymmenittäin tilapäistelttoja.

Retkeily

Retkeilytoiminnasta antoi retkeilyasiamies seuraavat tiedot:

Syyskuun 1 p:nä astui virkaansa kaupungin retkeilyasiamies. Hänen ensimmäisenä tehtävänä oli tutustuminen retkeilytoiminnan kunnallisiin mahdollisuuksiin.

Pääkaupunkilaisretkeily. Pääkaupunkilaisten retkeily tarkoituksiin kaupunki osti Espoon pitäjän Bodomin kylästä Dahlsbacka ja Seppälä nimiset tilat, jotka luovutettiin urheilu- ja retkeilylautakunnan haltuun marraskuun 1 p:nä. Tiloilla on 5 huonetta ja keittion käsittävä päärakennus, viikonloppumaja, sauna ja halkovaja. Majassa on yöpymistiloja 30 henkilölle. Siitä huolimatta, että majaan saatiin kalustoa vasta joulukuussa, kävi siellä viikonloppuina retkeilijöitä kaikkiaan toista sataa.

Haagan hiihto- ja retkeilymajaa pääkaupunkilaisretkeilijät ja -suunnistajat käyttivät vilkkaasti. Talvikautena kävi siellä n. 9 000 hiihtäjää ja muina vuodenaikoina n. 3 000 retkeilijää ja suunnistajaa. Majalla järjestettiin useampia suunnistamiskilpailuja. Vuoden lopulla tehtiin majalla muutamia korjaustöitä, mm. tarjoiluhuoneen uunit uusittiin. Saunaa ei sen huonon kunnon vuoksi voitu retkeilijöiden tarpeiksi käyttää.

Kun Puotinkylän kartanorakennus lokakuun 1 p:nä vapautui huoltolautakunnan käytöstä, ryhdyttiin toimenpiteisiin sen varaamiseksi retkeilytarkoituksiin. Kaupunginhallituksen päätöksellä se luovutettiin Koulumatkailutoimisto oy:n ja Suomen retkeilymajajärjestön haltuun retkeilytarkoituksiin käytettäväksi.

Osa Lauttasaassa sijaitsevasta kansanpuistosta oli edelleen vuokrattuna Suomen retkeilymajajärjestölle käytettäväksi retkeilytarkoituksiin.

Degerön saaresta Hevossalmen rannalta oli pienenkö maa-alue jatkuvasti vuokrattuna Helsingin retkeilykerhoille.

Syksyn aikana piti retkeilyasiamies useampia esitelmiä Uudenmaan retkeilykerhojen aluejärjestön neuvottelupäivillä sekä Helsingin yleisen matkailijayhdistyksen opaskursseilla. Lisäksi toimi retkeilyasiamies eräiden retkeilijäryhmien oppaana.

Maaseutulaisretkeily. Siitä huolimatta, että maaseutulaisretkeilijöille ei yleisesti mainostettu Helsingin kunnallista retkeilytoimintaa, huolehdittiin joittenkin retkeilijöiden majoittamisesta ja opastuksesta Helsingissä.

Korkeasaaren eläintarha

Korkeasaaren toiminnasta antoi sen valvoja seuraavat tiedot:

Uudisrakennus- ja korjaustyöt. Ainoa uudisrakennus oli uusi halkovaja, 15×8 m, joka pystytettiin kaatopaikan viereen. Suurin korjaustyö oli laivasillan korjaaminen. Talouspaikalle johtavalle tielle vedettiin lyhyt oikotie, jota käyttämällä lanta voitiin kuljettaa yleisöä häiritsemättä.

Eläinkanta oli kertomusvuoden päättyessä seuraava:

	Kpl.	Eri lajeja
Imettäväisiä.....	184	31
Lintuja	135	44
	319	75

Eläinten yhteinen arvo oli 484 618 mk.

Vuoden kuluessa saatiin lahjaksi ostamalla tai vaihtamalla muutamia eläimiä, joista mainittakoon: nuori uroshirvi, kuusipeurauros, 2 karhunpentua, 1 sauikko, 3 mäyrää,

3 hilleriä, 3 punakettua, 2 maakotkaa, 4 kalasääskeä, 2 kanahaukkaa, 2 poutahaukkaa, 1 hiirihaukka, 2 sarvipöllöä, 1 kurki, 1 metso, 2 riikinkanaa, 4 helmikanaa ja 2 papukaijaa.

Tarhassa syntyneistä eläimistä mainittakoon: 1 aasi, 3 karakullammasta, 1 alppikauris, 1 saksanhirvi, 2 muflonlammasta, 8 hopeakettua, 14 hilleri-frettiä, 2 jänistä, 2 hopeafasaania ja lisäksi joukko kaniineja, merisikoja, valkoisia hiiriä ja muutamia ankoja.

Kuolemantapauksista ikävin oli laamatamman kuolema. Se oli juuri synnyttänyt naarasvarsan, mutta sekä emo että varsa kuolivat. Toinen ikävä tapaus oli edellä mainitun uroshirven kuolema. Se katkaisi jalkansa ja oli lopetettava, samoin nuori muflonpässä. Sitä paitsi kuoli mm. nuori maakotka, 4 kalasääskeä ja vanha riikinkukkouros. Yksi kurki katkaisi jalkansa ja oli lopetettava.

Leijonalinnessa kävi vuoden kuluessa 223 292 henkilöä. Pääsymaksuista kertyi 904 196 mk. Näkötorinissa kävi 24 267 henkeä ja pääsymaksutulot olivat 61 467 mk. Huviajelut ja ratsastukset eläintarhan aaseilla tuottivat 34 519 mk, ajajien luvun ollessa yhteensä 10 859.

Korkeasaaren oma moottorivene oli liikenteessä pääasiallisesti silloin, kun vakinaisesta liikenteestä huolehtiva s/s J. L. Runeberg oli talviteloilla. Se kuljetti 7 236 henkilöä ja tulot tästä olivat 94 308 mk.

Menot ja tulot

Menot olivat kokonaisuudessaan 20 926 825 mk, josta 1 122 189 mk tuli urheilu- ja retkeilylautakunnan ja -toimiston, 7 111 268 mk kansanpuistojen, 11 866 720 mk urheilulaitosten ja urheilunohjauksen sekä 826 648 mk avustusten osalle.

Tulot olivat kokonaisuudessaan 5 645 411 mk, josta kansanpuistoista 2 451 475 mk ja urheilulaitoksista 3 193 936 mk.
